

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej: **S. R. – M. S. R., P.**, IČO: X., proti povinnému: **Z. V.**, nar. X., P., **o vymoženie pohľadávky a trov exekúcie**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 37Er 8418/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2011, č. k. 20CoE 438/2011-18 a proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV z 27. októbra 2009, č. k. 37Er 8418/2006-9, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2011, č. k. 20CoE 438/2011-18 a uznesenie Okresného súdu Bratislava IV z 27. októbra 2009, č. k. 37Er 8418/2006-9 vo výroku o trovách exekúcie **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** v rozsahu zrušenia Okresnému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Oprávnená podala 21. mája 2006 na Exekútorskom úrade súdneho exekútora Bc. V. U. (ďalej len súdny exekútor) návrh na vykonanie exekúcie. Dňa 08. januára 2007 vydal Okresný súd Bratislava IV poverenie č. 5104*013070 pre tohto súdneho exekútora na vymoženie sumy 66,38 eur (2 000,- Sk), predstavujúcej poriadkovú pokutu uloženú povinnému rozhodnutím Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave IV z 03. februára 2004, č. p. ORP-P/DI-BCP-2004-IV podľa § 45 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, pretože sa bez závažných dôvodov nedostavil na výzvu správneho orgánu konajúceho o priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. j/

zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 4. marca 2004 a vykonateľnosť 19. marca 2004.

Súdny exekútor doručil 17. januára 2008 Okresnému súdu Bratislava IV podnet na zastavenie exekúcie ex offo z dôvodu preklúzie pohľadávky.

Okresný súd Bratislava IV uznesením z 27. októbra 2009, č. k. 37Er 8418/2006-9 exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. f/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len Exekučný poriadok) a zároveň zaviazal oprávnenú zaplatiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie vo výške 54,79 eur. Zastavenie exekúcie odôvodnil stratou účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia trojročnej prekluzívnej lehoty v zmysle ustanovenia § 88 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení platnom v rozhodnom období. Rozhodnutie o trovách odôvodnil ustanovením § 203 ods. 1 Exekučného poriadku. Uviedol, že pri zastavení exekúcie skúma, z akého dôvodu došlo k zastaveniu exekúcie a podľa toho rozhodne, kto uhradí trovy exekúcie. Nakoľko exekučné konanie bolo zastavené z dôvodu preklúzie práva oprávnenej vyplývajúcej z exekučného titulu, bol v konečnom dôsledku v exekučnom konaní úspešný povinný a preto na náhradu trov exekučného konania súd zaviazal oprávnenú.

Na odvolanie oprávnenej proti výroku o trovách exekúcie Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. novembra 2011, č. k. 20CoE 438/2011-18 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení uznesenia odvolací súd uviedol, že k zastaveniu exekúcie došlo z dôvodu uplynutia trojročnej prekluzívnej lehoty na vykonanie exekúcie a nie zavinením povinného, ktorý nemá vplyv na plynutie zákonných lehôt. Ďalej odvolací súd skonštatoval, že otázku zavinenia na zastavení konania môže súd posudzovať z procesného hľadiska, teda k zastaveniu došlo zavinením oprávnenej, ktorá navyše podala návrh na vykonanie exekúcie až po uplynutí dvoch rokov od právoplatnosti exekučného titulu, čím podstatne znížila možnosť vymoženia svojej pohľadávky. Zodpovednosť za výsledok exekučného konania má oprávnená, a preto ju súd prvého stupňa správne zaviazal v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku k náhrade nevyhnutných trov exekúcie.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 24. januára 2012.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na podnet oprávnenej podal mimoriadne dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu ako i prvostupňového súdu podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. Navrhol obe rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Mimoriadne dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci oboma súdmi. Uviedol že súd môže uložiť oprávnenému povinnosť nahradiť nevyhnutné trovy exekúcie v zmysle § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku len v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho zavinením, alebo, ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Predmetné zákonné ustanovenie upravuje výnimku zo zásady zakotvenej v ustanovení § 197 Exekučného poriadku. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že návrh na vykonanie exekúcie bol podaný včas (pred uplynutím trojročnej prekluzívnej lehoty), preto neprichádza do úvahy procesné zavinenie oprávnenej na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu. Oprávnená nemohla postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ani dĺžku exekučného konania v jeho priebehu ovplyvniť. Poukázal tiež na to, že súd by bol povinný exekúciu zastaviť i z úradnej moci, ak by zistil stratu účinnosti exekučného titulu v priebehu konania. Konštatoval, že ak márne uplynie prekluzívna lehota na nútený výkon rozhodnutia, povinnému nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi. Oprávnenej nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi len preto, že podala návrh na vykonanie exekúcie. Vždy treba skúmať, či oprávnená procesne zavinila zastavenie exekúcie, a tak zavinila, aj mieru jej zavinenia. Procesné zavinenie oprávnenej nemožno bez ďalšieho založiť iba naj dispozičnom úkone - podaní návrhu na vykonanie exekúcie. Riziko neúspechu exekúcie musí znášať súdny exekútor v prípade, ak povinnosť nahradiť trovy exekúcie nemožno uložiť povinnému ani oprávnenej.

Oprávnená sa vo svojom vyjadrení stotožnila s obsahom mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora, keď nezistila dôvody na jeho doplnenie alebo zmenu.

Povinný ani súdny exekútor sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu orgánu konajúceho v mene

oprávnenej (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), a že je prípustné (§ 243f ods. 2 O.s.p. a contrario), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ § 237 O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným). Existenciu týchto väd generálny prokurátor nenamietal a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je namietaná, je procesná vada, ktorá, na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Výskyt takejto vady nebol v mimoriadnom dovolaní namietaný a dovolací súd ju ani nezistil.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté uznesenia súdov nižšieho stupňa v časti o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 veta prvá Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času.

Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

Podľa § 200 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 Exekučného poriadku upravujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však zváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku vo svojom texte teda umožňuje súdu pri zastavení exekúcie prelomiť zásadu zakotvenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, že trovy exekúcie uhrádza zásadne

povinný, a oprávňuje ho uložiť povinnosť nahradit' trovy exekúcie oprávnenému. Predpokladom takéhoto postupu je určitá forma procesného zavinenia oprávneného.

Dovolací súd zo spisu zistil, že rozhodnutie Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave IV z 03. februára 2004, č. p. O. o uložení poriadkovej pokuty, ktoré bolo podkladom na vykonanie exekúcie nadobudlo vykonateľnosť 19. marca 2004. Návrh na vykonanie exekúcie bol podaný na Exekútorskom úrade Bratislava II, V. U. 31. mája 2006, t. j. pred dňom straty účinnosti exekučného titulu. Dňa 08. januára 2007 bol tento súdny exekútor poverený vykonaním exekúcie.

V predmetnej veci nebol splnený žiadny z vyššie uvedených zákonných predpokladov, teda nebol splnený ani dôvod pre použitie výnimky v zmysle § 203 Exekučného poriadku. Pod zavinením oprávnenej v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku treba rozumieť také porušenie procesných predpisov zo strany oprávnenej, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jej konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, podľa ktorého, pokiaľ oprávnená podala včas návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na jeho vykonanie. Oprávnená skutočne nemohla nijako ovplyvniť postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto postupu, teda ani prípadné vykonanie exekučného titulu do straty jeho účinnosti v priebehu konania. Navyše súd by mal ex offo povinnosť exekúciu zastaviť, ak by v priebehu konania zistil stratu účinnosti exekučného titulu.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia krajského ako aj okresného súdu o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Rovnaký právny záver prijal už Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo viacerých svojich rozhodnutiach riešiacich obdobnú právnu problematiku

(porovnaj napr. sp. zn. 3MCdo 11/2009, 4MCdo 11/2008, 5MCdo 20/2011, 6MCdo 4/2010, 7MCdo 13/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu a rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 3 O.s.p. zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2013

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková